

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatkeko

j) muussa roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Bildkonst, gymnastik och musik som de tre vanligaste ämnen som erbjuds för ett gymnasiediplom visar på ett traditionellt utbud samt en traditionell tolkning och indelning av konst- och färdighetsämnen. Dans är i viss mån gymnastik, slöjd kan ligga nära bildkonst gällande estetik, material och metoder, media kan uppfattas såväl som ett konstnärligt ämne, som kommunikation eller som ett läroämne nära det nya föreslagna ämnet teknologi. Medialäskunnighet och multilitteracitet ligger starkt i tiden och betonas också i nya läroplanerna för alla skolstadier - därmed är frågan om man med läroämnet media som ett gymnasiediplomämne inte sett ämnets fulla potential och aktualitet. Gymnasieutbildningen har länge betonat det allmänbildande perspektivet och i synnerhet den nya läroplanen GLP2021 lyfter fram ämnesöverskridande, fenomenbaserat lärande. Därmed kan det vara skäl att även se ämnena för gymnasiediplom som breda och inkluderande, så att t.ex. dansen ingår i gymnastikämnet och media i teknologiämnet. Ämnesindelningen i åtta separata läroämnen är onödigt detaljerad och ämnesintegrationen kunde gärna öka.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kapitel 3 beskriver inte situationen på det svenskspråkiga gymnasiefältet: det behöver nämnas och beaktas hur uppdrag som kehittäjäluokit, erityistehtävälukioiden verkosto och kansallinen arviointiverkosto ser ut på svenska. Innehåll, målsättningar och bedömningskultur behöver utvecklas parallellt och från början på svenska, så att den svenska utbildningsstigen är medskapande i gymnasiediplomprocessen och inte får materialet senare som en översättning. Frågan om bristen på lämpliga undervisningsutrymmen och behöriga lärare i konst- och färdighetsämnen är en komplex fråga som bottnar i prioriteringar, värderingar och resursering såväl nationellt som lokalt. Det är närmast i variationen i förutsättningarna att ordna undervisning i mer ovanliga ämnen som det kan uppstå ojämlikhet och bristande tillgänglighet, vilket behöver beaktas för att främja regional jämlikhet och individers lika möjligheter till utbildning.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Regionförvaltningsverket nämns inte alls i rapporten, men lagstiftningen kan behöva kontrolleras eller justeras gällande Regionförvaltningsverkets roll som myndighet för omprövning av slutbedömning, framsteg i studierna, rätt att delta i studentexamen eller prov som ingår i den samt tillgodoräkandet av slutförda studier i samband med gymnasiediplomens reform.

Regionförvaltningsverket har också en viktig roll i utbildningsväsendets informationsstyrning, rådgivning och fortbildning. Därmed föreslår vi att Regionförvaltningsverkets roll i förhållande till gymnasiediplomen uppmärksammas och klargörs i åtgärdförslagen.

Det är mycket bra att man lyfter behovet att öka bedömningskunskap och skapa enhetliga kriterier för bedömning av konst- och färdighetsämnen som ingår i gymnasiediplom. Utbildningsstyrelsen är den naturliga myndigheten att leda och koordinera den utvecklingen. I tillägg föreslår vi att myndigheterna UKM, UBS och RFV tillsammans planerar informationsstyrningen och fortbildningsinsatserna kring reformen.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Att inkludera konst- och färdighetsämnen som ett studentexamensämne visar på att man inte ger olika tyngd åt kunskap i olika ämnen och att man värdesätter kunnande i konst- och färdighetsämnen. För individen är det viktigt med signalen att ämnen och kompetenser har lika värde och samtidigt kan det nyansera och bredda kompetensbeställningen i samhället. Reformen skulle också ge mera synlighet åt konst- och färdighetsämnen, vilket är bra. Reformen är i samklang med utvecklingen av grundläggande konstundervisning och skulle öka på kontinuiteten inom undervisningen av konst- och färdighetsämnen. Konst- och färdighetsämnen finns starkt i undervisningen av yngre barn och på högskolenivå, men kan behöva stärkas på andra stadiet. I

framtiden kommer vi att behöva kunnande som man lär sig genom konst- och färdighetsämnen, såsom processtänk, kreativitet, uthållighet och problemlösning. Dessa styrkor kan läras och mätas i konst- och färdighetsämnen. Även en hållbar, mångsidig och balanserad livsföring behöver läras i ung ålder för ett ökat välmående - något som studier i konst- och färdighetsämnen kan stöda.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Många konst- och färdighetsämnen kan studeras på högskolenivå och därför är det bra att de blir en synligare, mer etablerad del av gymnasieutbildningen. Gymnasiediplomens innehåll, bedömning och användbarhet behöver utvecklas i samarbete med högskolorna och samhällets kultur- och idrottssektorer samt forskarsamfund och företag till den del gymnasiediplomämnen aktualiserar det.

Vetenskaperna och högskoleutbildningarna inom kultur, idrott och teknologi har långt utvecklad kunskap i innehåll, bedömning och utvärdering inom sina sektorer och det är bra att utnyttja den kunskapen i utvecklingen av gymnasiediplomen.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taitoja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Det är viktigt att undervisningen av konst- och färdighetsämnen för gymnasiediplom ses som ett läroämne inom gymnasieutbildningen och att man inte betonar de studerandes fritidsverksamhet i kunskapsutvecklingen (harrastuneisuus) eftersom det då framhäver familjers och elevers olika förutsättningar och hemförhållanden. Det vore också viktigt att bredda uppfattningen av läroämnens innehåll så att lokalkultur och intressen såsom jakt, fiske och friluftsliv till exempel kan inkluderas i de lokala läroplanerna för gymnasiediplomen. Det nya föreslagna ämnet teknologi passar väldigt bra för att skapa kontinuitet från den grundläggande utbildningen till andra stadiet gällande teman som digitalisering, programmering och spelifiering samt samhällets intressen kring teknologiska innovationer, AI samt ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Det andra nya föreslagna ämnet företagsamhet och arbetslivskunnande är också lämpligt med tanke på målsättningar inom livslång vägledning och utvecklingen av handledningen inom andra stadiets utbildning, inte minst pga den utvidgade läroplikten (se "Strategin för livslång handledning 2020-2023: LIV-forumet" och "Programmet för utveckling av studiehandledning" vid UKM).

Såsom konstateras tidigare i detta utlåtande är ämnesindelningen i åtta separata läroämnen onödigt detaljerad och ämnesintegrationen kunde gärna öka.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemaksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Utvecklingen av gymnasiediplomen är mycket välkommen. Arbetet behöver ske parallellt på finska och svenska. Ämnesintegrationen kan öka. Läroämnens innehåll och bedömning behöver utvecklas i samråd med motsvarande utbildningar och bedömning vid högskolorna samt kultur- och idrottsinstitutionerna.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Regionförvaltningsverkens roll behöver uppmärksammas och klargöras i samband med reformen av gymnasiediplomen, i synnerhet gällande rättsskyddet och omprövningsärenden. Därtill behöver informationsstyrningen, rådgivningen och fortbildningsinsatserna planeras och koordineras i samarbete mellan UKM, UBS och RFV.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Ämnesindelningen är onödigt detaljerad, då dans kan ses som en del av gymnastiken, slöjdens estetik, metoder och material kan inkluderas i bildkonst, teater och scenkonst har inslag av musik som konstform. En skyldighet för utbildningsanordnarna att ordna nämnda tre konst- och färdighetsämnen ökar i princip de studerade lika möjligheter, vilket är bra. Samtidigt behöver

faktiska förutsättningar att ordna undervisningen möjliggöras och resurseras, i synnerhet då andra stadiets utbildning blir avgiftsfri genom den utvidgade läroplikten.

I.o.m. reformen behöver lagstiftningen kontrolleras och eventuellt justeras för flera myndigheter inom utbildningen: UKM, UBS, RFV, NCU utöver gymnasielagen och studentexamenslagen samt annan lagstiftning inom andra stadiet.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Ämnesintegrationen kunde gärna öka med tanke på målsättningen att studera ämnesöverskridande och fenomenbaserat enligt GLP2021. Lokala särdrag, intressen och förutsättningar behöver beaktas i de lokala läroplanernas innehåll. Målsättningen bör vara att alla gymnasiediplom är lika värda. I början kan det vara bra att utgå från de ämnen som redan nu undervisas vid de flesta gymnasier. Gymnasiediplomen kunde vara kongruenta med konstarterna inom den grundläggande konstundervisningen.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Det framkommer inte om kehittäjälukioverkosto inkluderar svenskspråkiga gymnasier. Antalet gymnasier som utvecklar bildkonst, gymnastik och musik är exakt givet, men språkfördelningen framgår inte. Det här behöver definieras. Det kan också uppfattas som ett privilegium att vara ett utvecklingsansvarigt gymnasium och på det sättet skapa ojämlikhet mellan regioner, gymnasier och studerande. En nationell struktur är bra att skapa. Insyn och kunnande i övriga gymnasiediplom än de tre förpliktigade ämnen vore bra för att inte utesluta att fler ämnen i framtiden kan bli förpliktigande att ordna.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Även här efterlyser vi förtydligande hur kehittäjälukioverkosto och erityistehtävälukioverkosto ser ut på svenska. Innehållet i gymnasiediplomen behöver kunna beakta lokala förhållande och intressen, så att t.ex. vildmarkskunskaper, jakt och fiske kan inkluderas och kulturella och språkliga särdrag beaktas i pedagogiska lösningar och bedömning. Det är bra att utnyttja digitalt lärande. Samarbete är en nödvändighet i synnerhet för att mindre gymnasier ska kunna förverkliga reformen. Även samarbete med den grundläggande konstundervisningen på orten kan utvecklas. Dessutom kan samarbete mellan finsk och svensk verksamhet utredas.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Gymnasiediplomet bör kunna ersätta ett studentexamensprov för att få samma status som övriga ämnen och inte som nu vara ett komplement. Det breddar också synen på kompetens och kunnande och är i samklang med att ämnena är möjliga studie- och yrkesinriktningar efter gymnasiet.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Det bör framgå vilka ämnen studenten avlagt i studentexamen och vilket/vilka diplom studenten avlagt. Även resultatet i samtliga prestationer behöver antecknas.

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö

tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Bedömningskunnandet är centralt och behöver vara i samklang med hur bedömning sker inom annan utbildning och yrkesutövning i konst- och färdighetsämnen. Etablerade responspraktiker och kritikerverksamhet kan beaktas i utvecklingsarbetet. Processen och begreppsutvecklingen behöver ske samtidigt också på svenska som originalspråk, inte genom översättning i efterhand. Nationella nätverk och strukturer behöver skapas också för det svenska gymnasienätet.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Mycket viktigt att informationen når högskolorna och utvecklingen sker i samarbete med dem. Det här stärker också på ett bra sätt kontakten mellan gymnasier och högskolor.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Antagningen till högskolorna har genomgått stora förändringar under de senaste åren och såsom rapporten uttrycker återstår det ännu att utvärdera utfallet och bedöma fördelar och nackdelar av förändringarna. Utvecklingen av antagningsprocesserna behöver ske i samarbete med högskolorna.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Företagsamhet och arbetslivskunnande är aktuellt och i samklang med utvecklingsmål inom livslång vägledning och utvecklingsprogrammet för handledningen i samband med den utvidgade läroplikten. Behörig undervisningspersonal behöver definieras.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Otydligt varför man kallar förändringen som en gradvis ändring "muuntuu", jämför "korvataan". Även här behöver behörig undervisningspersonal definieras.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Företagande och arbetslivskompetens kan utvecklas i samband med företagare, föreningar och projekt inom området, t.ex. Ung Företagsamhet rf / Nuori Yrittäjyys ry. Även vetenskap och utbildningar på området, såsom högskolor och universitet inom teknik, handel och ekonomi kan inkluderas i utvecklingen av detta gymnasiediplom. Globalism och internationalism är ett starkt element inom handeln numera som behöver beaktas i utbildningsprogrammet.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Det är bra att studentexamensprov och gymnasiediplom inte överlappar läroämnesmässigt. Men det ämnesöverskridande, fenomenbaserade lärandet blir allt starkare genom GLP2021, varvid strikta ämnesåtkiljande tolkningar inte är tidsenliga.

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

Regionförvaltningsverkets roll och lagstiftning i förhållande till gymnasiediplomen behöver kontrolleras och eventuellt justeras, i synnerhet till den del vad gäller myndighetens roll i omprövning av slutbedömning, framsteg i studierna, rätt att delta i studentexamen eller prov som ingår i den samt tillgodoräkandet av slutförda studier. Regionförvaltningsverket har också en viktig roll i utbildningsväsendets informationsstyrning, rådgivning och fortbildning, som kan aktualiseras i genomförandet av reformen. Implementeringen av reformen behöver planeras och genomföras tillsammans av myndigheterna UKM, UBS och RFV.

Ifall samarbetet med den grundläggande konstundervisningen stärks, vilket är önskvärt, behöver också lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) tas i beaktande.

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

2) Kyllä vastaavat suurelta osin

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

Den utvidgade läroplikten med en avgiftsfri undervisning på andra stadiet kan medföra ökade kostnader för utbildningsanordnare och staten, vilket behöver tas i beaktande i kostnadsberäkningarna.

West-Ståhl Marianne
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Widell Disa
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto - Svenska enheten för
bildningsväsendet